D.

1. Rusland.

Under 6 Aug. 1809 er udkommen en mærkværdig Russisk-Keiserlig Ukas angaaende de civile Forfremmelser i det russiske Rige.

Indledningen lyder saaledes:

„I det under 24 Jan. 1803 udstædte Reglement for Almueoplysningen er fastsat, at ingen andre Embedsmænd end de, som have tilendebragt deres Studier i en offentlig eller privat Skole, maae i noget Gouvernement ansættes i saadanne civile Betieninger, til hvilke udfordres juridiske eller andre Kundskaber, efter 5 Aars Forløb at regne fra Organisationen af det Læredistrikt, hvortil samme, ifølge den almindelige Inddeling af Rigets Skolevæsen, henhøre. Hensigten af denne For-

ordning var, at beklæde de forskiellige Fag af Civiltieneſten med duelige og ved Studier dannede Embedsmænd, og at bane dem, som havde ofret Videnskaberne deres Flid og giort Fremskridt i samme, Veien til Virksomhed, til Udmærkelse og til de med Tieneſten forbundne Belønninger. Man haabede, at alle frie Stænder, og isærdeleshed Adelen, med Iver vilde besøge Universiteterne, Gymnaſierne og Skolerne i de Lærediſtricter, Gouvernementer og Kredse, hvor de vare oprettede med saa anseelige Omkostninger fra Regieringens, og med saa betydelige Opofrelser fra selve Adelens Side, og at disse fædrelandske Institutter vilde foretrækkes for de udenlandske. Men af Oplysningsministeriets aarlige Indberetninger og af de til Vor Kundskab komne Efterretninger see Vi med Misfornøielse, at disse Forhaabninger endnu ikke ere opfyldte. Alle lærde Institutter, som iden forløbne Tid ere aabnede, svare, Universiteterne i Dorpat og Wilna undtagne, formedelst de Studerendes ringe Antal, ikke til de Midler, som ere anvendte paa deres Indretning. Til vores endnu større Bedrøvelse see Vi, at Adelen, som ellers pleier at foregaae de andre Stænder med sit Exempel, mindre end de øvrige

Stænder har deeltaget i disse nyttige Anstalter.

Det er imidlertid nødvendigt, at alle Fag af Civiltienesten blive forsynede med duelige Folk, og jo længere den dertil bestemte fædrelandske Ungdoms Dannelse udsættes, desto føleligere vil Mangelen blive i Fremtiden.

Ved at undersøge Aarsagerne til denne saa mislige Omstændighed finde Vi, at Letheden af at erholde Rang ikke ved Fortieneste og udmærkede Kundskaber, men kun ved selve Ansættelsen og ved Beregningen af Tienesteaar, er en Hovedanledning dertil. For at afvende denne og omsider at gisre en Ende paa Tillistelser til Rang uden Fortieneste, og for at give den sande Fortieneste et nyt Beviis paa Vores Agtelse, have vi fundet for godt at forordne som følger:

Fra Dato kan ingen faae Rang af Collegieassessor, selv efter at have tient som Titularraad i den lovbefalede Tid, med mindre han foruden sine Foresattes fortrinlige Anbefaling fremlægger Attest fra et eller andet russisk Universitet, at han ved samme med Held har studeret de til Civiltienesten fornødne Videnskaber, eller at han i Examen sammesteds har bevisligode Kundskaber.

Disse Prøvers Maade og Orden skal ufortsvet publiceres af Overskoledirectionen.

De Embedsmænd af de første 8 Klasser, som nu ere ansatte og have deres Foresattes udmærkede Bifald, og desuden producere Attest om deres heldige Studier, eller ville bestaae Examen ved et russisk Universitet, skulle kunne avancere videre i Rangen indtil Statsraad, uden Hensyn til deres Anciennitet.

Til Statsraad kan ingen befordres alene formedelst sin Anciennitet; foruden et vist Antal af foregaaende Tienesteaar i forskiellige Embedsgrader og med vedvarende Bifald af sine Foresatte, maa han til sin Anbefaling have en Universitets-Attest angaaende hans med Held dyrkede Studier eller en af ham bestanden Examen i de Videnskaber, der høre til Civiltienesten. Alle Foreskillinger om Avancements blive uden Virkning, naar de ei ere overeensstemmende med disse Regler, hvilke ogsaa gielde for begge Krigscollegierne og de derved ansatte Embedsmænd.

Den hidtil gieldende Forskrift, at Embedsmænd i etatsmæssige Stillinger ei kunde ansættes uden een Grad høiere, falder for Fremtiden bort."

Forordningen selv er ledsaget med et Reglement angaaende den Universitetsprøve, som de

maae underkaste sig, der tænke fremdeles at avancere i Civiltienesten.

Dette Reglement har 3 Afdelinger. Den første angiver Prøvens Gienstande, hvilke ere: grammaticalsk Kundskab i det russiske og i det mindste eet fremmed Sprog; Lovkyndighed; det Almindelige af de historiske, mathematiske og physiske Videnskaber. Den anden bestemmer Prøvelsens Maade; ved ethvert Universitet organiseres en særdeles Comité for disse Prøvelser, hvilken bestaaer af Rector og 3 Professorer. I Henseende til Sprogkyndighed maa Examinanden forfatte en liden Opsats over en opgiven Materie, og giøre en Oversættelse. For de mathemathiske Videnskaber maa han giøre en Beregning paa Tavlen og oplyse nogle Problemer med Beviis. I de andre Fag kan han prøves mundtligen eller skriftligen. De Candidater, som lægge tilbørlige Fremskridt i Videnskaberne for Dagen, erholde af Universitets Directionen, paa Comiteens Raport, et Vidnesbyrd i behørig Form, hvilket siden vedlægges, naar han indstilles til videre Befordring.

Den tredie Afdeling handler om Midler til Studering for unge Embedsmænd. For at forskaffe de unge, i Civiltienesten staaende,

Embedsmænd Leilighed til at erhverve sig mere videnskabelig Duelighed, uden at forsømme deres Tienestepligter, skal i de Byer, hvor der ere Universiteter, hver Sommer fra May til October aabnes Forelæsninger over Sprogkyndighed, Jurisprudents, Mathematik og Physik. Læretimerne begynde Kl. 2 om Eftermiddagen. Vedkommende erholde Tilladelsesbilletter af Chefen. Det Haab yttres, at de sidste, overbeviste om Studeringers Nytte, ei ville være de unge Mennesker hinderlige i at fuldkommengiøre sig i Videnskaberne og at afbenytte Leiligheden dertil, og dette saa meget hellere, som de paa deres Embedsforretninger kunne anvende den hele Formiddag. Enhver, som af sin Chef erholder en Tilladelsesbillet, er forpligtet til at besøge det begyndte Cursus, ved hvis Slutning Tilhørerne meddeeles Vidnesbyrd, at de virkeligen have besøgt samme. Disse Vidnesbyrd giøre vel ei Universitets Testimonier ufornødne, men komme dog i Betragtning.

Redactøren af Politisches Journal, i hvis October-Hefte 1809 dette Actstykke findes indrykket, tilføier blandt andet denne Bemærkning: „Af forestaaende Ukas udkommer et Resultat, som alle cultiverede europæiske Landes Historie har stadfæstet, dette nemlig, at ogsaa i Rusland, ligesom

andetsteds, ikke Adelen men Middelstanden fortrinligen bestitter sig paa videnskabelig Landscultur.

Foruden den udtrykkelige Tilstaaelse om dette Factum, som Ukasen selv indeholder, beviser endnu den Omstændighed, at Universiteterne i Dorpat og Vilna, som ligge i Provindser, hvor der er en talrig Middelstand, hyppigst besøges, i hvilken Klasse af Stats-Indvaanerne man skal søge Nationens Lærere og Dannere og Culturens Pleiefædre.

I Februar 1809 er Planen til den russiske nedre og høiere Klerus's Opdragelse og Underviisning under Minister-Collegens Hr. Speranskys Styrelse tilendebragt, og af Keiser Alexander stadfæstet til snarest mulig Udførelse. I Overeensstemmelse med denne Plan oprettes i hele Riget 36 Seminarier og 4 geistlige Academier, de sidste i Petersborg, Moskwa, Kyow og Kasan. Ethvert Seminarium har 6 Classer, hvori de unge Geistlige gives Elementarunderviisning i alle Deele af de philologiske, historiske, physiske, philosophiske og theologiske Videnskaber. De, som i dette Seminarium udmærke sig som fortrinlige Hoveder,

sendes til et af de fire Academier, hvor de, som nu allerede ere bestemte til høiere geistlige Embeder og Værdigheder, nyde en grundigere Undervisning i ovennævnte Videnskaber.

(Af Jen. allg. Lit. Zeit. Sept. 1809. No. 61.)

Landstænderne i Finland have foreslaaet en Forøgelse af 103,221 Rdlr. i Landets forrige Etat, hvilket Tilskud især skulde anvendes til nødvendige Lønningsforbedringer for Embedsmændene og til almeennyttige Indretninger. De have derhos yttret, at de, hvad Aabo Academies adskillige Fornødenheder angaaer, haabe af Hs. Keiserlige Majestæts Gavmildhed og Ynde for Videnskaberne en særskilt hertil sigtende Understøtning.

I Anledning af, at Keiseren har approberet en af Stænderne foreslaaet ny Organisation af Administrationsvæsenet i Finland, er et særskilt Bureau blevet oprettet for Kirke- og Skolesagerne, og Rectoren ved Cathedralskolen i Aabo, Hr. H. R. Baack, udnævnt til som Referendarie-Secretær at forestaae samme.

Præstestanden er indgaaet til Keiseren med adskillige Andragender og Forestillinger, hvoriblandt om Rettighed for Consistorierne at ordinere

Candidater, naar de ere 22 Aar gamle, og om stipendiariske Understøttelser for de ved Aabo Universitet studerende Seminaristers.

(af Berättelse om Landdagen i Borgo af J. Tengström, Biskop, Ridder af St. Annæ Ordenen m. m. Stockholm 1810.)

Ved Universiteteti Charkow vare i Sommeren 1809 fire Cathedre vacante, nemlig i Civil- og Criminalretten, i Naturretten, Landoeconomien og Krigsvidenskaberne. Dette sees af en Bekiendtgiørelse fra dette Universitets Secretær, som indbyder til Concurrenz derom. Den aarlige Løn er 2000 Rubler, foruden 500 Rubler til Huusleie eller saakaldte Qvarteerpenge.

(af Neue Leipz. Liter. Zeit. 1809. Intellig. Bl. No. 38.)

---

2. Sverrig.

I Oversigten over Sverrigs Statsudgifter for 1809, saaledes som den under 29 Juli 1809 er paa Rigsdagen forelagt, ere Statscassens Udgifter for Academier, Gymnasier og Skoler angivne til 5,455 Rd. Spec. Men det er at mærke, at disse Institutter have deres fleeste Indtægter af egne Eiendomme.

Da §. 28 i den sidste Constitution af 6 Junii 1809 befaler, at alle Embeder og Tieneſter skal beſættes med Indfødte, dog at det bliver Kongen uformeent, i militære Poſter at benytte Udlændinge af fortrinlig Duelighed, men ikke til Commandanter i Fæſtninger, foreslog Constitutions-Udskudet i Betænkning af 23 August 1809, i Anledning af en fra Rector Silverstolpe indgiven Memorial, at ved næste Rigsdag maatte overveies og afgisres, om ikke efter de Ord: „til Commandanter i Fæſtningerne" skulde indføres følgende:

(Kongen eier Magt til) „ved Academierne at befordre udenlandske Lærde af udmærkede Kundskaber og Fortieneſter; ligeledes at tage Udlændinge i Tieneſte som Sprog og Exercitiemeſtere, samt Dyrkere af de frie Konſter"

Borger og Bondeſtanden beſluttede, at dette Spørgsmaal maa, som bragt i Bevægelse ved nærværende Rigsmøde, tages under Overveielse ved næste lovlige Rigsdag.

(af Riksdags-Tidningar Aar 1809 No. 81.)

Den 5 Sept. 1809 foretoges paa ny ved Rigsdagen en af Rector Mag. G. A. Silverstolpe indgivne Memorial angaaende de offentlige Underviisningsanstalter i Riget.

Efter Overveielse af dette vigtige Anliggende, og ihvorvel (Adel) Standen, deels med Hensyn paa, at Hs. Kgl. Majestæt i naadigt Circulære til Consistorierne i Riget af 7 Decemb. 1807 havde paalagt Cantslergildet, Skole-Ephorerne og Consistorierne i Riget, at de, naar man i flere Aar havde erfaret de Virkninger, som Hs. Majest. nye Skoleforordning af bersrte Dag kunde medføre, saint undersøgt de Mangler ved Underviisningsværket, som da endnu kunde trænge til Forbedring, skulde til Hs. Kongl. Majest. indkomme med underdanige Indberetninger herom tilligemed Forslag til de Forbedringer, som maatte eragtes fornødne, deels ogsaa i Betragtning deraf, at Mængden af paatrængende Rigsdagsforretninger ikke turde tillade Rigets Stænder eller noget deres Udskud, med den Modenhed og Fuldstændighed, som Gienstandens Vigtighed og Omfang fordrede, at undersøge, udvikle og afgisre denne Sag og hvad dermed stod i Forbindelse, anseet det for mere hensigtsmæssigt, om Rector Silverstolpe, efter at have giort sig nsie bekiendt med den nye Skoleforordnings

Folger, og naar den gienvundne Trykkefrihed vilde have udbredt et forventet Lys over den omhandlede Materie, vilde til vedkommende Consistorium, der sikkert ikke uden Fornøielse vilde modtage og benytte alle de Oplysninger, som i dette vigtige Anliggende maatte meddeles, behage at indgive sine Bemærkninger over de formeentlige Mangler ved Opdragelses-Anstalterne tilligemed tienligt Forslag til sammes Afhielpelse, for i behørig Orden at underkastes høie Vedkommendes Prøvelse: har Standen alligevel nu, siden de tre øvrige Stænder igien have henviist denne Sag til det almindelige Besværings- og Oekonomie-Udskud, ikke villet undlade, med de øvrige respective Stænder ar forene sig om berørte Gienhenviisning, med Tillæg, at (Lov) Udskuddet sandt tienligt, at fra Rector Silverstolpe indfordredes ei allene nærmere Opgivelser om Manglerne ved de nuværende Opdragelsesanstalter men ogsaa Forslag til Forbedringer deri.

(af Riksdags-Tidningar Aar 1809 No. 80 og 81.)

Ved Foredrag (den 20 Febr. 1810) af Stats-Udskuddets fornyede Udladelse angaaende Clerese- og Skole-Etaterne samt Etaten for

Kirkernes og Hospitalernes Underholdning, fandt Præsteſtanden, at den ikke kunde tiltræde og bifalde berørte Udladelſe, i Henſeende til de deri foreſlagne Inddragelſer af de 296 Rdlr., ſom hidtil havde været Akademiet i Lund tillagte, ligeſom ei heller af de 910 Rdlr. 32 ß., ſom til at lønne og underholde Stald-Etaten ved Akademiet i Upſala havde været anførte paa Stald-Etaterne.

Hvad forſtnævnte Sum angaaer, da ſaaſom, endog efter Udſkuddets egen Betænkning dette Anſlag ikke allene grunder ſig paa flere Kongelige Forordninger om det Lundſke Akademies Etat, men endog for en Deel er at anſee ſom et Vederlag for de Spanmaals Lønninger, ſom viſſe Embedsmænd ved bemeldte Akademie forhen med langt ſtørre Fordeel oppebar af Kronens Tiende, og da Præſteſtanden er overbeviiſt om, at dens reſpective Medſtænder ville indſee, at den almindelige Sikkerhed og Eiendomsrettens Hævd, diſſe Grundpiller for Samfundets Vedligeholdelſe, ikke tillade, at nogen være ſig enkelt Mand eller offentlig Indretning, ſkilles ved ſin lovlige Eiendom allene af den Aarſag, at han muligen kunde undvære ſamme, — gior Standen ſig det Haab, at dens reſpective Medſtænder ikke ville frakiende Lunds Akademie den om-

talte for Staten mindre betydelige Sum, hvilken det under Sverrigs forrige Konger og Stænder har vedblevet at oppebære.

Angaaende de for Stald-Etaten i Upsala anslagne 910 Rdlr. 32 ß., saa, da fornævnte Stald er en Staten tilhørende og med Akademiet forbunden Indretning, hvorved adskillige Heste fra Kongens Stalde ved at tilrides i Skolen her beredes til det Kongelige Hofs Tieneste, og da den Fond, hvorpaa Akademiet i Upsala er grundet, er en særskilt Donation, bestemt til en vis Anvendelse, og saaledes ligesaa lidet som hver enkelt Mands Eiendom kan benyttes til andet Øiemeed, kan Præstestanden paa ingen Maade bifalde, at bemeldte Fond røres for at anvendes til Stald-Etatens Lønning, og Standen haaber, at dens respective Medstænder med retviist Hensyn paa det nu Anførte ville lade Akademiets samlede Fond være ukrænket, og lade fornævnte 910 Rdlr. 32 ß. fremdeles til Staldetatens Lønning og Underhold anføres paa Etaten.

Borgerstanden tiltraadde ligeledes den 21de Febr. Udskuddets senere Udladelse i alle øvrige Dele, undtagen i Henseende til den Punkt, at de paa Etaten staaende 296 Rdlr. for Akademiet i Lund og 910 Rdlr. 32 ß. for Akademiet i Upsala ganske og aldeles skulde inddrages.

(af Riksdags-Tidningar 1810. No. 174.)

Efter den nye Constitution af 6 Jun. 1809 skal der i Statsraadet være 4 Statssecretærer. Af disse har den fierde med de Anliggender at gisre, som angaae Religionen, Kirkevæsenet, den offentlige Underviisning og Fattigvæsenet.

Kongen har ophævet det saakaldte Cantzlergilde, som havde Opsigt over alle Underviisningsanstalter og bestod af Erkebispen, Universiteternes Canzlere og en Secretær, og anordnet i dets Sted et saakaldet Cancellie-Collegium, som foruden ovennevnte Forretning skal have Opsigt over Postvæsenet, det kongelige Trykkerie ꝛc.

(af offentlige Blade.)

Den 29de Februarii 1808 døde i Stockholm forrige Gesandt ved forskiellige Hoffer P. Ol. v. Asp, bekiendt ved mange statistiske Skrifter, ligesom og ved hans Reise i Levanten. I sit Testament har han skiænket Universitetet i Upsala 20,000 Rdlr. til Stipendier og 8000 Rdlr. til at forøge det academiske Bibliothek.

(af Jen. allg. Lit. Zeit. Novb. 1809. Int. Bl. No. 77.)

---

3. Sachsen.

Leipzig.

Den 4de December oplevede det herværende Universitet en Dag, som vil blive evig uforglemmelig i Literaturens Annaler, da det feirede sit fierde Jubilæum. Festen var den eeneste i sit Slags i Størrelse og Pragt. Almindelig Deeltagelse, som endnu paa det skiønneste aabenbarer sig i Tydskland ved literære Institutter, havde samlet en overordentlig Mængde indenbyes og fremmede Tilskuere; selv den klare Himmel begunstigede Festen, som holdtes med Glands, Orden og Anstand.

Allerede den tredie December, som den Søndag, der gik umiddelbar foran Festen, var en hensigtsmæssig Forberedelse til Festen selv. Den værdige Professor i Theologien, Hr. Dr. Tzschirner, holdt i den academiske Kirke for en anseelig Forsamling en indholdsriig Prædiken over 1 Korinth. XII. 6. I samme bleve Videnskaberne fremstillede som et Middel til Menneskeslægtens Opdragelse, og viist, at de have en velgiørende Virkning paa Folkenes aandige og sædelige Dannelse, i det de formindske Menneskets Afhængighed afden ydre Verden, og forøge dets Magt over Naturen; i det de udvide den menneskelige Tilværelse,

og sætte et Folk i en aandig Berørelse med Folk fra fierne Tider og Lande; i det de udforske Menneskets Natur og søge at opdage de sidste Grunde til den menneskelige Kundskab og Grændserne for samme; i det de stræbe og stride for, at tilveiebringe et retligt og et sædeligt Forhold mellem Menneskene, og i det de endeligen bevare det Hellige for vores Slægt, og vedligeholde Kirken i dens velgiørende Virksomhed.

Samme Dags Aften var en glimrende Forsamling af Indenbyes og Fremmede i Hr. Oberhofretsraad Erhards Huus.

Til Høitideligheden selv havde Hr. Hofraad Beck, som Universitetets Programskriver, indbudet ved et lærdt Program.

Selve Jubeldagens Anbrud blev tidligen Kl. 5, 6 og 7 forkyndt ved høitidelig Klokkeringen. Kl. 8 aabnedes Sacristiet i Thomaskirken, og der forsamlede sig alle Universitetets Medlemmer. De fornemste fremmede Affendte forsamlede sig i de Kongelige Værelser i det Thomaiske Huus ved Torvet; andre Giæster, saasom de Leipzigske Embedsmænd, paa Raadhuset; alle, som ikke bare Uniform, vare sortklædte med Kaarde. De Forsamlede bleve derfra afhentede af Marskaller, hvis Stave vare smykkede med Laurbærkrandse, førte

til Thomaskirken, og her modtagne af nogle Leipzigske Professorer. Kl. 10 begyndte Toget med høitidelig Langsomhed under Paukers og Trompeters Klang og Klokkeringen. Det kongelige sachsiske Infanterie gjorde i en lang Strækning Spalier for Thomaskirken og for Universitetskirken, og Honneurs for de kongelige Commissarier. Paa den hele Vei, som var bestrøet med friskt Sand, beskyttede kongelige sachsiske Husarer fra begge Sider Toget mod Folkestimlen. Det gik til Pauliner-Kirken, og var saa anseeligt, at de bageste neppe vare komne ud af Thomasgaden, da de forreste Rader traadde ind i Paulinerkirken. Processionsordenen var følgende: Først 2 kongelige Deputerede; Gouvernementet; de kongelige Collegier; de øvrige Affendte af Domcapitlet; Affendte fra de tre Universiteter. Herpaa de kongelige Autoriteter efter deres Rang; Leipzigs Magistrat; Geistligheden. De Geistlige af tre Confessioner, tilligemed de græske Poper gik i Selskab med hinanden, og bivaanede siden i Forening den academiske Gudstieneste. Herpaa fulgte de Leipzigske Boghandlere og Kiøbmandstandens Deputerede. Derpaa de fremmede Lærde, forskiellige sachsiske Superintendenter og Præster, flere værdige Lærere ved Fyrste- og andre Skoler o. s. v. Samtlige

Autoriteter bleve anførte af Marskaller og Æres-Ledsagere. Herpaa Universitetet. Foran bares Universitetets Statuter og Universitetets Seigl, begge paa Floiels Puder. Derpaa de særskilte Decaner og Professorer i deres Pallier og Embedsdragt. I Spidsen Rector Magnificus, foran ham begge Pedellerne og to Universitetstienere i deres Costume med de academiske Sceptere. Det theologiske Facultets Dechant, Professorerne i Theologien. Dechanten for det juridiske Facultet, Professores og Doctores Juris. Det medicinske Facultets Dechant, Professorerne og Doctorerne i Medicinen. Dechanten for det philosophiske Facultet, Professorerne i Philosophien, Magistri legentes og andre Magistre. Derpaa Advocaterne og Notarierne; Universitetets Officianter og Subalterner, samtlige anførte af Marskaller og Æres-Ledsagere. Derpaa alle de Studerende. Ogsaa Studerende fra fremmede Universiter, navnlig fra Jena og Halle, blandede sig mellem de Leipzigske. Saasnart dette Tog var kommet til Paulinerkirken, Statuter og Seigl vare nedlagte paa Alteret, og de enkelte Autoriteter og Personer havde indtaget de for dem bestemte Pladse, begyndte Gudstieneſten. Efter Hovedsangen blev af Hr. Dr. Tittmann holdet en Prædiken over Math. V. 14: I ere Verdens Lys.

Derpaa fulgte en Cantate; hvorefter Hr. Hofraad Wenck holdt en ved hiſtoriſk Indhold og oratoriſk Kraft og Fylde udmærket Sæculartale, De viris eruditis, qui inde a ſæculari ſolemnitate 1709 Lipſienſem literarum Univerſitatem docendo et ſcribendo ornaverunt et illuſtraverunt. Efter tilendebragt Gudstieneſte ſkiltes Forſamlingen ad. Henimod Kl. 3 forſamlede de Indbudne ſig til et Middagsmaaltid paa 400 Couverts i den ſtore Concertſal, medens de Studerende, ſom ſpiſe i Convictorium, bleve beværtede af Univerſitetet. Salens Decoration var forſynet med følgende fire betydningsfulde transparente Indſkrivter, med Henſyn paa de for Univerſitetet forløbne fire Aarhundreder af Hr. Oberhofretsraad Erhard:

SAEC. XV
IN TENEBRIS NATA.

SAEC. XVI
DOTATA ET CONFIRMATA.

SAEC. XVII
INTER RUINAS
SERVATA.

SAEC. XVIII
FILIORUM NOMINIBUS
CELEBRATA.

Mellem hvert Par af Indskrifterne var paa den ene Side anbragt Kongens Navnetræk med en Laurbærkrands, under hvilken de Kongelige Herrer Afsendte sadde; lige overfor en Genius med den brændende Fakkel, som Sindbillede paa Universitetets ny oplevende femte Aarhundrede, med Overskrift: IV Dec. MDCCCIX. Under Maaltidet bleve høitidelige Skaaler foreslagne deels af Rector Magnificus, deels af andre Personer, for Kongen af Sachsen, for Dronningen, fra det Kongelige Huus, for Keiser Napoleon, for Universitetet i Leipzig o. a.

Med saadanne Høitideligheder og Beskiæftigelser endtes Jubilæets første Dag. Den anden Dags Aften holdt de Studerende, førend det store Bal aabnedes, et pragtfuldt Optog med Fakler. Paa Torvet formeredes en stor Qvarré af Fakler, Kongen, det Kongelige Huus og Academiet bragtes et Vivat, og tilsidst istemmedes Gaudeamus. Et lige Optog foregik den tredie Dags Aften, da der raabtes et Vivat for Byens Magistrat, Kiøbmandskabet og Borgerskabet. Denne Aften brændte ogsaa Faklerne paa Torvet.

Til Bekostningerne ved Festen vare af Regieringen anviiste 3000 Rdlr., som siden forøgedes

med et Tillæg af 1000 Rdlr. De 2 nærmest liggende Universiteter i Wittenberg og Jena vare dertil indbudne, hvilke Universiteter sendte hver en Deputation.

Ved denne Høitidelighed foranledigedes adskillige Skrifter, baade prosaiske og poetiske. Hofraad Becks Indbydelsesprogram handlede de ingeniis academiarum mutatis etiam interdum atque emendandis, inprimisque de ingenio nostræ academiæ. Forf. viser deri, hvorledes Universiteterne have havt og have deels en fælles Aand, deels hver især sin egen Aand; hvori en god og fuldkommen academisk Aand bestaaer; at enkelte Forbedringer, Love, Indretninger, Anstalter og Fordele virke kun lidet, naar et Universitets hele Aand ikke harmonerer med dets Formaal; at de ældre og nyere catholske og protestantiske Universiteters Aand stedse har yttret sig paa forskiellige Maader; at ethvert Universitets særegne Aand beroer paa dets oprindelige Indretning, i denne foregaaede Forandringer og Forbedringer, enkelt Lærers Indskydelse, Stedet, Landet, Regieringen o. s. v. Universitetet i Leipzig havde oprindeligen tilfælles med andre Universiteter, som opstode i Middelalderen, en vis Laugsaand, der ikke var uden alle gode Følger. Den scholastiske

Aand maatte ifølge Tidsalderens Smag blive herskende, men dog blev snart sørget for, at alle Facultets-Videnskaber lærtes, og inden det første Aarhundredes Slutning var allerede den græske og romerske Literaturs Studium indført. Kirkereformationen bevirkede megen Forbedring i Universitetets Aand. Humaniora dyrkedes med større Flid, og Selvtænkning befordredes. De følgende i theologisk og politisk Henseende krigerske Tider vare mindre gunstige for en god Aands Fremme og Vedligeholdelse. 1579 og 1618 foretoges vel nogle Reformer, men uden synderlig Virkning. Overhovedet herskede en Modstandsaand i Henseende til alt Nyt. Derfor vilde man ei heller taale Thomasius. Dog skeete nogen Forbedring i Lære- og Studeremethoden, og fra Midten af det 17de Aarhundrede dannede sig adskillige lærde og Øvelsesselskaber. Den største og fortrinligste Uddannelse erholdt Universitetet i de 3 sidste Fierdedele af det sidste Aarhundrede, og denne Aand characteriserer sig især ved virksom Kiærlighed til den classiske Literatur, den fremskridende videnskabelige og æsthetiske Sands, omfattende Bearbeidelse af alle Videnskaber, Uafhængighed af enhver philosophisk Sect, Beskedenhed og Forsigtighed, Prø-

velsesaand og Selvtænkning, Iver i Privatflid hos de Studerende, Sædelighed og Anstændighed i Adfærd *).

Ved denne Solennitet fkeete ogsaa nogle nye Stiftelser. Hofraad og Professor Wenck fkiænkede 2000 Rdlr., hvis Renter ere bestemte til Opmuntring for haabefulde unge Docenter, som endnu ingen Gage have. Friherre v. Winthern stiftede 8 Stipendia, hver paa 50 Rdlr. aarlig for Studerende, som have været Disciple i Skolen i Dorndorf. Hr. v. Socolomitsch, som studerer ved Universitetet, indsendte den 4 Decbr. et Gavebrev paa 500 Rdlr. som Stipendium til Understøttelse for en værdig og trængende Servier. Hr. Petromitsch skiænkede Universitetsbibliotheket 125 Rdlr. Ogsaa Maleriesamlingen og den physiske Instrumentsamling erholdt adskillige interessante Gaver.

Talrige Promotioner i alle Faculteter syntes ei nødvendige; der opstod endog derimod allehaande Betænkeligheder, hvortil de indsigtsfuldeste Mænd fandt vigtigt at tage Hensyn.

En hensigtsmæssig Beskrivelse over Festen indeholder: Beschreibung der vierten Säcular-Feyer der Universität zu Leipzig am 4 Decemb. 1809

*) Alle de øvrige prosaiske og poetiske Skrifter, som i denne Anledning udkom, findes omtalte og anmeldte i Neue Leipz. Lit. Zeit. 1810. Januar-Hæftet.

med 9 illum. Kobbere. Det intereſſanteſte blant diſſe er det ſyvende, ſom foreſtiller de Studerendes Coſtume i de fire ſidſte Aarhundreder. De øvrige indeholde: Rector Magnificus i hans Embedsdragt, Fløielskaaben med Hermelin; en Decanus ligeledes i Embedsdragt; de Studerendes Formand ved Optoget, en Inſigniebærer, General-Adjutant, Fanebærer, Marſkal o. ſ. v. alle i deres Høitidsdragt; fremdeles en Pedel i hans Dragt ved feſtlige Leiligheder, med Scepteret; Geiſtlighedens Coſtume af de fire Confeſſioner, ſom toge Deel i Proceſſionen; endelig de ved denne Leilighed baarne Faner og de tvende i Dresden ſlagne Mindepenge.

I Aaret 1809 ere ved teſtamentariſk Dispoſition trende anſeelige academiſke Stipendier ſtiftede, nemlig:

1) Den den 7de Mai afdøde 90aarige Generalacciſeinſpectør Joh. Gottfr. Hain i Königſtein har i ſit Teſtament af 22 Marts 1796 og i ſammes Codicil af 29 Mai 1802 anordnet, at af Alt, hvad der efter viſſe Afdrag bliver tilovers, ſkal det Halve tilfalde Stadsraadet i Freyberg og det halve Univerſitetet her, og Renterne deraf aarligen, i fire paa hinanden følgende Aar, udbetales, i Freyberg til en

trængende og flittig Gymnasist af første og anden Klasse, men i Leipzig til en ligesaadan værdig Studiosus, Theolog, Jurist eller Mediciner. Stipendiarierne maae studere i Freyberg eller Leipzig. Stipendierne tildeles af Raads-Collegiet i Freyberg og Universitetet i Leipzig.

Efter hans Søns, den keiserlige østerrigske Foureers Christ. Gottl. Hain's Død, skal dennes Legitima, 1500 Rd., ligeledes tilflyde Stipendiefondet, Halvdelen Raadet i Freyberg, Halvdelen det herværende Universitet.

Stipendiefondets Størrelse lader sig endnu ikke bestemme. Han selv har i Aaret 1802 beregnet sin rene Formue til 4,750 Rdlr., men deraf hører mere end det Halve til Legitima og Legater.

2) Christiane Henriette, fød Hempel, Enke efter Kiøb- og Handelsmand Joh. Gottfr. Findeisen, har i sit Testament af 30 Octb. 1802 legeret Universitetet 3000 Rdlr., hvoraf Renterne ere bestemte til 3 lige store Stipendier for trende fattige, flittige og ved god Opførsel og Gudsfrygt sig udmærkende Studerende, en Theolog, en Jurist og en Mediciner *).

*) Denne værdige Kone har, foruden andre velgierende Legater, ogsaa testamenteret 1000 Rdlr. til det herværende Universitets Fattigkasse. Kort iforveien havde denne faaet 100 Rdlr. ved Testament efter den privatiserende Læge Leuthier, og 200 Rdlr. ved Testament efter den dygtige Kobberstikker J. G. Penzel.

3) Den afdøde Apell. K. D. Triers Enke har i sit Testament legeret 17 Lodder i det Zschopenthalske Blaafarveværk til Stipendier, saaledes, at ethvert af de 4 Faculteter faaer 4 Lodder, men een er bestemt for Examinatorerne af de Studerende, som concurrere til Stipendiet. Disse Lodder sælges, og af Renterne af den derfor udbragte Capital stiftes ved hver af de tre første Faculteter tvende Stipendier, men i det philosophiske Facultet een for En, som studerer Biergværksvidenskaben og Mathematiken. Disse Stipendier tildeles kun trængende Studerende, som ere forældreløse, eller hvis Forældre ere ganske satte ud af Stand til at understøtte dem. Competenterne maae iforveien underkaste sig Examen; hvorefter de dueligste og værdigste udvælges.

(Af Neue Leipz. Lit. Zeit. Aug. 1809. Int. Bl. No. 31.)

---

4. Bayern.

Altdorf.

Hvad dette efterhaanden af sig selv opløste Universitet i nogen Tid har maattet befrygte, er fuldkommen afgjort ved et kongeligt Reskript af 24 Septbr. 1809. Rygterne lode endnu nogen Tid Uvished tilbage, om Universitetet ganske skulde ophæves, eller om Bygningerne og Apparaterne skulde benyttes til at oprette en Specialskole for dem,

der ſtuderede den proteſtantiſke Theologie. Vedligeholdelſen af Lyceerne i München, Bamberg o. ſ. v., hvilke egentligen ere at anſee ſom Specialſkoler for dem, der ſtudere den catholſke Theologie, og hvorved derfor deels de fornødne Professorer i de almindelige Videnſkaber, deels Lærere i de theologiſke Fag ere anſatte, gav, for Parallelismens Skyld, den ſidſte Mening Sandſynlighed. Det kongelige Reſcript af 24 Sept. erklærer den hele Læreanſtalt i Altdorf for opløſt, fordi den, formedelſt Utilſtrækkeligheden af dens Fonds, ikke kunde forſynes med de til fuldſtændig academiſk Uddannelſe fornødne Indretninger og det behørige Lærerperſonale. Dog er den Forſikring tilføiet, at den engang, ſaaſnart Tidsomſtændighederne det tillade, ſkal blive foreenet med et andet Univerſitet i Kongeriget Bayern, hvorved et fuldſtændigt proteſtantiſk theologiſk Studium enten allerede beſtaaer, eller bequemmeligen kan indrettes. For nærværende Tid blive alle Univerſitetets Apparater reviderede efter de affattede nye Inventarier, og holdte ſamlede under ſærdeles Opſigt. Lærerne er, foruden deres faſte Emolumenter, tilſtaaet en Erſtatning af 100 Gylden for Honorarierne; ogſaa det øvrige til Univerſitetet henhørende Perſonale beholder dets hidtidige faſte Indkomſter. Lærercorpſet er udtrykkeligen tilkiendegivet aller-

høieſt Tilfredshed med den vedholdende Iver, hvormed det paa en ſaa roesværdig Maade har beſtræbt ſig for at opfylde ſine Embedspligter under ugunſtige Tidsomſtændigheder. — Detvende Profeſſorer i Theologien, de Herrer Sixt og Meyer, ſom ere blevne tilbage, efterat Profeſſor Martini er kaldet til Lærer, Academiker og Kirkeraad i München, fortſætte deres præſtelige Embedsforretninger. De indenlandſke proteſtantiſke Studerende, ſom opofre ſig til de theologiſke Videnſkaber, er det i Mellemtiden, indtil et fuldkomment proteſtantiſk theologiſk Studium anordnes, blevet tilladt at beſøge udenlandſke proteſtantiſke Univerſiteter; dog ſkulle de der i Henſeende til Indretningen af deres Studier holde ſig Inſtructionen angaaende Prøvelſen af de proteſtantiſke Præſte-Embeds-Candidater, ſom er aftrykt i det 10de Stykke af det Bayerſke Regieringsblad for 1809, efterrettelig. De for den ſtørſte Deel dem tilgodekommende Natural-Freytiſche i Altdorf forandres til Bedſte for dem til Pengeſtipendier.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. Octbr. 1809. No. 295.)

Nürnberg.

Ved Præmieuddelingen ved det herværende Gymnaſium den 29 Septbr. 1809 holdt Rector og

Professor Hegel en kraftfuld Tale over den romerske Literaturs Studium. „Vor Anstalts Aand og Diemeed, siger Taleren, er Forberedelse til lærdt Studium, og en Forberedelse som bygges paa græsk og romersk Grund. I flere Aartusender har dette været den Jordbund, paa hvilken al Cultur har staaet, af hvilken den er fremspiret og med hvilken den har været i umiddelbar Sammenhæng. Ligesom Anteus fornyede sine Kræfter ved at berøre den moderlige Jord, saa har ethvert nyt Fremstød i Videnskab og Dannelse hentet Styrke fra Gienforbindelsen med Oldtidens classiske Grund.

(af Jen. Allg. Lit. Zeit. 1810. Intell. Bl. No. 6.)

Ulm.

Paa den længe forventede Organisation af Gymnasiet er der nu begyndt derved, at en stor Deel af de gamle Lærere, som tildeels havde tient 30—40 Aar, fra 1ste Septbr. af ere satte ud af deres Functioner, med Løfte om at erholde en Alimentation. Med 1ste Octbr. skulle de nye Lærere tiltræde deres Pladser, men deres Udnævnelse er endnu ikke bekiendt.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. Oct. 1809 No. 277.)

---

5. Westphalen.

Cassel.

Hans Majestæt Kongen af Westphalen har under 10 Decbr. f. A. fra Paris af udstædt følgende Decret:

„Vi Hieronymus Napoleon, Konge af Westphalen o. s. v.

have, i Betragtning af, at et Antal af Universiteter og andre offentlige Undervisningsanstalter, der staaer iet alt for stort Misforhold til Kongerigets Befolkning og Hielpekilder, i mangfoldige Henseender er mere skadeligt end fordeelagtigt for Videnskaberne og det Heles sande Interesse;

at man, uden i det Væsentlige at afvige fra Stifternes Hensigt, ved at foreene nogle af disse Anstalter kan bringe det dertil, at ikke allene det rigtige Forhold mellem den offentlige Undervisnings Hielpekilder og Vore Folks Fornødenheder gienoprettes, men ogsaa tillige Varigheden af de Anstalter, som vedbeholdes, befæstes, og de Fordele, hvorved de meest berømte blandt dem udmærke sig, formeres og mangfoldiggjøres, i det disse forskaffes større Hielpekilder;

at desuden en saadan Foreening tilbyder den Fordeel, at der, uden at Vore Undersaatter paa-

lægges nye Byrder, kan sørges for Gienbesættelsen af de ledige Professurer ved dertil at kalde de dueligste og meest berømte Professorer ved de foreenede Anstalter, eller de Lærde, som Vi ville lade være Os magtpaaliggende at indkalde i Vore Stater;

Efter Indberetning fra Vor Minister for det Indre, og efter at have indhentet Vort Statsraads Betænkning, forordnet og forordne som følger:

Art. 1. I Vort Kongerige skal for Fremtiden kun være trende Universiteter, nemlig Universitetet i Göttingen, Halle og Marburg, med hvilke Universiteterne i Helmstädt og Rinteln skulle foreenes.

Art. 2. Med de i foregaaende Artikel ommeldte Universiteter skal ligeledes Pædagogiet i Klosterbergen ved Magdeburg og Seminariet i Riddagshausen ved Brunsvig foreenes.

Art. 3. Den i første og anden Artikel forevne Foreening skal fra 1 Mai 1810 af være bragt i Udøvelse.

Art. 4. Collegium Carolinum i Brunsvig erstattes ved den Militærskole, som Vi der have oprettet.

Art. 5. Indkomsterne af de foreenede Universiteter og øvrige Læreanstalter skal bestemmes til

at underholde Universiteterne i Göttingen, Halle og Marburg.

Art. 6. Professorerne og Lærerne ved de Underviisningsanstalter, hvilke ved denne Vor Anordning ere blevne foreenede eller erstattede ved andre, skulle, saavidt muligt er, igien ansættes ved de Læreanstalter, som vedbeholdes. Men de, som det efter Omstændighederne er ugiørligt igien at ansætte, beholde deres Gage for Livstid.

Art. 7. Efter Forslag af Vor General-Director for den offentlige Underviisning, skal fra nu af Commissarier udnævnes af Vor Minister for det Indre, hvilke have at forfærdige Inventarium over de Anstalters Fonds, Indkomster og rørlige Eiendomme, som Vi have foreenet med de tre ovennævnte Universiteter. Disse Commissarier maae indsende de ommeldte Inventarier til General-Directoren for den offentlige Underviisning. De skal provisorisk forvalte de foreenede Anstalters rørlige og urørlige Eiendomme, og derfor aflægge Regnskab til Generaldirectøren.

Art. 8. Over de rørlige Ting, som med Nytte kunne anvendes for de Universiteter, som vedbeholdes, er Dispositionen overladt Vor Minister for det Indre, som, efterat have indhentet Vor Generaldirectørs Betænkning, vil besørge

samme fordeelte mellem Universiteterne; Resten skal, paa Approbation af Vor Minister for det Indre, sælges, og hvad derved indkommer, tilskyde de vedbeholdte Universiteters Kasser, som deraf have at udrede de til Inventariers Anskaffelse medgaaende Udgifter samt Auctions-Omkostninger.

Art. 9. De ovenomtalte Commissarier skal afgive deres Forslage til Maaden, hvorpaa de forenede Læreanstalters Godser og Indkomster for Fremtiden kunne forvaltes, til Generaldirectøren for den offentlige Underviisning, som derover har at indberette til Vor Minister for det Indre.

Art. 10. Vor Minister for det Indre paaligger det, at see nærværende Decret, som skal indrykkes i Lovenes Bulletin, sat i Udøvelse.

Givet i Paris den 10 Decbr. 1809, i Vor Regierings tredie Aar.

(Undertegnet)

Hieronymus Napoleon.

(Af Hall. All. Lit. Zeit. Januar 1810. No. 31.)

Universiteterne og Hovedskolerne i Rigethave overhovedet en Indtægt af 1,138,493 Fr. For

den sidste Forandring med Universiteterne og Skolerne havde det i Helmstädt 388,500 Fr. Indkomster, det i Göttingen 280,566, det i Halle 140,601, Waisenhuset sammesteds 152,636, Skolen i Klosterbergen 74000 Fr.

(Af Statistique générale des provinces composant le Royaume de Westphalie; par C. J. Bail. Göttinг. 1809.)

Ved Decret af 9de Febr. 1810 har Kongen ansat 12 af de tvende ophævede Universiteters Lærere ved de øvrige Westphalske Universiteter.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. 1810. No. 61.)

Til Riddere af den Westphalske Krone ere udnævnede: Statsraad Baron v. Leist, Studiedirector; Dr. Niemeyer, Kanzler og Professor ved Universitetet i Halle; Hr. Heyne, Professor ved Universitetet i Göttingen; Hr. Münscher, Prof. ved Universitetet i Marburg. Heynes Optagelse i denne Orden berettes i Götting. gelehrt. Anzeig. 1810. 57 St. med følgende tilføiede Bemærkning: „Dette Beviis paa kongelig Hyldest og Naade er vel ikke bleven uden ert

eeneſte Individuum ved Universitetet forundt, men dog i det Diemeed, at hædre det hele Universitet ved det, ſom tildeeltes dets ældſte Medlem; men for Professor Heyne ſelv bliver denne Hæder deſto mere dyrebar og ærværdig, da den har en ſaadan Hentydning paa ſelve Universitetets Ganske."

Halle.

Den Forordning, at Universitetslærerne for Fremtiden ikke ſkulle bruge de forrige Æresbenævnelſer og Titulaturer, men blot Professortitelen, er ogſaa bleven bekiendtgiort her ſaavelſom ved alle øvrige Universiteter i Kongeriget Weſtphalen.

(Af Jen. Allg. Lit. Zeit. Novbr. 1809. Int. Bl. No. 77.)

5. Preusſen.

Berlin.

Spørgsmaalet om det Hensigtspaſſende eller Urigtige i et Universitets Anlæggelſe her ſyſſelſætter endnu de lærde Penne. Saaledes har en Recenſent i Heidelberg. Jahrbuch 1810. 8de Hefte

søgt at giendrive de af Baron v. Eggers i sit Brev til Klein (s. disse Ann. 1809. 2 B. S. 295 f.) derimod anførte Grnnde. Recens. mener, 1) at det kommer an paa Hoffet at føie saadanne Foranstaltninger, at hverken Professorer eller Studentere skulle have Aarsag til at klage over Mangel paa tilstrækkelig Hæder; 2) at, hvis kun Ynglingene komme tilbørligen forberedede og forud dannede til Universitetet, og Lærerne forstaae med Lys, Ild og Kraft at foredrage deres Videnskaber, saa vil den videnskabelige Aand nok vedligeholde sig iblant de Studerende, og at uden disse Betingelser en saadan Aand ligesaa lidet staaer til at vente i de mindre Byer. 3) at Dyrheden i Berlin ikke er større end i mangen berømt og stærk besøgt Universitetsbye; at Regieringen ved passende Lønninger kan sørge for Professorernes liberale Udkomme, saa de ei skal have nødig at gribe til andre Erhvervelsesmidler; at Sædernes Fordærvelse efter erfarne og troeværdige Mænds Vidnesbyrd i Smaastæder ofte er forargeligere og mere ødelæggende end i de store, og at de egentlige Forførelser i en lille Universitetsbye gribe langt mere om sig end i en Hovedstad, hvor de Studerende træde mindre i eensidig Forbindelse med hinanden.

Til det nye Universitet ere som Fonds henlagte tvende kongelige Domæner, hvoraf den aarlige Indtægt skal beløbe sig til henved 120,000 Rdlr.

(af Jen. allg. Liter. Zeit. 1810. Intellig. Bl. No. 1.)

Königsberg.

Da Kronprindsen af Preussen reiste herfra, blev her den 8de Decbr. f. A. holdet en Tale, til hvilken Indbydelsen skeete ved et Program, som ved at fortælle Universitetets nyeste Skiæbne, blant andet meddeler Følgende:

En botanisk Have, den forhenværende Scheffnerske, var allerede for nogle Aar siden erhvervet for Universitetet, men maatte blive liggende af Mangel paa Fond. Kongen havde den Naade at anvise 14000 Rdlr. til Indretningen af denne botaniske Have. Ved en ny Acquisition er Haven nu udvidet. — Desforuden har Kongen havt den Naade, at anvise et aarligt Tillæg af 17000 Rdlr. til Bedste for Universitetet og andre lærde Øiemeed paa Stedet her.

Studenternes forrige frie Bespiisning eller Convictorie-Indretning blev som egen Oeconomie ophævet, og de Studerende blive nu

maanedsviis enkelte anbragte hos særskilte Spiseværter i Byen.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. Marts 1810. No. 74.)

For Provindserne Østpreussen, Lithauen og Vestpreussen er i Königsberg indrettet en videnskabelig Deputation (Overskoledepartementets i Berlin), hvis Bestemmelse er, at udføre, hvad den paalægges saavel af Overskoledepartementet (d. e. den Section af Ministeriet for det Indre, som forestaaer den offentlige Undervisning) som af Skoledeputationerne for de trende Provincial-Regieringer, hvortil især regnes, at prøve dem, som ere bestemte for de øvre Klasser, at ansætte Lærere, at affatte Betænkninger over Læreplaner og andre videnskabelige Gienstande. Hvert Aar udnævnes nye Medlemmer.

(Af Jen. allg. Lit. Zeit. Febr. 1810. Int. Bl. No. 14.)

---

6. Frankerig.

I Aaret 1808 vare efter den i Moniteuren for 1810 No. 16, 23de Bil. indrykkede høiinteressante Compte général des caisses du trésor

public Statsudgifterne til offentlige Undervisningsanstalter i Aaret 1808 følgende:

Den polytechniske Skole .	247,798 Livr.
De medicinske Skoler i Paris, Montpellier og Strasborg .	230,097
Konsternes og Haandværkernes Skole i Chalons	228,177
Collége de France i Paris .	125,269
Forelæsningerne over de orientalske Sprog og Antiqviteterne	34,136
Lyceerne og Generaldirecteurens Bureauer	2,266,439
Retsskolen	215,129
Skolen for anatomiske Præparater i Rouen	12,833
tilsammen	3,359,878 Livr.

Samme Bilag til Moniteuren indeholder flere mærkværdige Data til Kundskab om, hvad Statskassen bidrager til Videnskabernes og Culturens Fremme. Saaledes vare i bemeldte Aar 1808 dens Udgifter til Nationalinstitutet 467,357 L.; til Observatoriet og Længdebureauet 120,000; til det keiserlige Bibliothek 189,663; til det naturhistoriske Museum 300,000; til Commissionen

for Udgivelsen af et Værk over Ægypten 199,058 rc. Den hele Statsudgift til offentlig Undervisning, Videnskaber og Konster, samt Opmuntringer (Encouragemens) beløb 5,188,525 L.

---

7. Holsteen.

Under 9 Aug. f. A. er til det academiske Consistorium i Kiel udstædt følgende kongelige Rescript *) angaaende Erholdelsen af academiske Værdigheder ved bemeldte Universitet:

Vi Frederik den Siette rc. I Henseende til Opnaaelsen af academiske Værdigheder ved Vort Universitet i Kiel, have Vi fundet for godt, allernaadigst at forordne og fastsætte, som følger:

1) Naar Nogen har aflagt de Prøver og opfyldt de Betingelser, som udfordres for at opnaae Doctor-, Magister- eller Licentiatgraden, og Universitetet anseer ham en af disse Grader værdig, eller naar det agter at meddele Doc-

*) Dette staaer i Forbindelse med de lignende Bestemmelser, som ved allernaadigst Resolution af 1 Novb. 1808 ere fastsatte i Henseende til academiske Værdigheder ved Kiøbenhavns Universitet. (See ovenfor S. 41 ff.)

torgraden ved Æresdiplom, da skal igiennem Vort Slesvigholsteenske Cancellie i erhvert enkelt Tilfælde Vor allerhøieste Approbation ansøges. Først naar denne er paafulgt, kan den academiske Grad tildeles. Ogsaa skal den erhvervede allerhøieste Approbation udtrykkeligen anføres i Diplomet.

2) Dog ville Vi allernaadigst tillade det Kielske Universitet, med Hensyn paa sammes Stilling og Forholde, ogsaa uden Vor specielle allerhøieste Tilladelse at tildele Udlændinge, som der ville promovere, academiske Værdigheder, hvorimod i Vore Riger og Lande ingen Rang skal være forbunden med saadanne academiske Værdigheder, som opnaaes uden denne Approbation.

3) Opnaaelsen af Doctorgraden i Theologien, Jurisprudentsen og Medicinen skal for Fremtiden ved Vort Universitet i Kiel være lige Betingelser underkastet, og Enhver, som vil opnaae samme, være forpligtet til, efter iforveien overstaaet Doctorexamen ved Facultetet, offentligen at holde en Forelæsning paa Latin, og derpaa ligeledes offentligen at forsvare en af ham i det latinske Sprog forfattet Inauguraldissertation.

I Henseende til foregaaende Prøvelser af Candidater i Medicinen ere iøvrigt Forskrifterne i den allerhøieste Anordning af 27 Marts 1801 ogsaa for Fremtiden at tage til Følge, for saavidt de ikke ere blevne forandrede ved denne Vor Resolution.

Hvo som ønsker at erholde Licentiatgraden, skal, foruden denne foregaaende Prøvelse, forfatte en Dissertation i der latinske Sprog og offentligen holde en latinsk Forelæsning.

4) Med ingen, ved et udenlandsk Universitet tildeelt academisk Værdighed skal den Rang eller de andre Rettigheder og Fortrin være forbundne, som de ved Universiteterne i Kiøbenhavn eller Kiel med Vor allerhøieste Approbation opnaaede Værdigheder medføre, med mindre Vi, efter de af Vort Slesvigholsteenske Cancellie indberettede Omstændigheder, allernaadigst bevilge saadant.

Foreskaaende allerhøieste Beslutninger give Vi Eder herved tilkiende til Efterretning og allerunderdanigst Efterlevelse.

Fortsættelse
af

Regnskabet for det, som er indkommet ved Salget af Udgiverens Tale om den academiske Borgerrets Betydning ꝛc. (S. disse Annal. 1809. 2 B. S. 312 ff.)

Ved Hr. Biskop Middelboe i Ribe	8 Rd.	2 Mk.
" " Provst Estrup i Randers	6	"
2 Subscribentere . .	1	"
	15 Rd.	2 Mk.

Naar denne Sum lægges til den forrige Indtægt 611 Rdlr. 3 Mk. 10 ß, bliver Totalindtægten 626 Rdlr. 5 Mk. 10 ß. Efterat Hans Majestæt under 1 Junii d. A. allernaadigst har confirmeret det allerunderdanigst giorte Forslag, at af de 600 Rd. maatte oprettes et Legat ved Universitetet, (hvilket Actstykke vil blive indrykket i det følgende Hefte af disse Annaler), ere bemeldte 600 Rdlr. nu allerede afgivne til Universitetets Qvæstur; om Anvendelsen af de øvrige 26 Rd. 5 Mk. 10 ß. skal ogsaa i sin Tid Efterretning blive meddeelt.

Udgiveren.

Trykfeil.

S. 103 l. 2. 820 læs 823.